

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 5 cor. 40 bani.
Pe 6 jumătate de an . . . . . 2 cor. 70 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului», Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Mitropolitul Ioan Mețianu.

Cine a intrat în minunata catedrală din Sibiu, fără de veste, ca atras de o putere nevăzută și-a pironit ochii asupra unui moșneag, încărcat de ani, cu pletele albe ca argintul, asemănându-se pare-că mai mult prorocilor zugrăviți pe icoane decât oamenilor de toate zilele. Ținuta lui era serioasă și senină, înfățișarea deamnă și plină de virtute, iar de sub boltitura frunții lui de patriarh schinteiau doi ochi luminoși, în agerimea cărora să întruchipa, ca într-o biserică luminoasă, blândețea și energia, mustrea și iertarea, judecata aspră și tot harul binecuvântărilor de părinte.

Omul acesta, în fața căruia se închina cu cinste tot credinciosul, a fost arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu.

Purtarea de grijă alui D-zeu, ni-l hărăzise în fruntea bisericii pentru de-a o cârmui întocmai ca pe o corabie în grelele furtuni, care amenințau neîncetat să-o destrame și să-o înghită și cerul îl ținea sănătos, îi dădea puteri noi, îl întinerea mereu și cu toți cei 88 de ani, ce-i apăsau pe umeri binemeritul și harnicul vlădică, stetea în fruntea tuturor mișcărilor mari și faptelor însemnate, cari aveau să deschidă neamului nostru un viitor mai bun și o strălucită nădejde. Crescut și având pilda vie a marelui său înaintaș mitropolitul Andreiu Șaguna, a arhiepiscopul Ioan Mețianu și-a însemnat bine în amintirea lui, că întărirea bisericii și păstrarea înfățișării sale naționale sunt temelile cele mai sigure și garanția viețuirii ca popor a Românilor în hotarele țării noastre. Nu a fost întâmplare însemnată, începând dela

anii 48 înainte, la care răposatul mitropolit să nu-și aibă și partea sa și văzându-i încărunțitele plete, parecă întrezăream toate acele șrașnice vijelii, cari se năpustiseră peste noi și ne opriseră pe o clipă numai mergerea înainte.

Judecând viața unui păstor așezat în fruntea unei biserici naționale, cum este a noastră, trebuie să luăm în privire, mai cu seamă două puncte: legătura lui sufletească cu biserica și ținuta lui față de trebuințele și dorințele poporului, care i-a dat în mână frânele și puterea nețărnută de-a-i tăia cale pentru viitorul lui.

Ca om al bisericii, mitropolitul Ioan Mețianu a fost icoana unei evlavii, ce a împodobit pe toți înaintașii noștri, ocrotiți sub aripile credinței strămoșești și nu i-a plăcut niciodată să se abată dela acelea, pe cari ni le-au lăsat moștenire moșii și părinții noștri. Cu multă duiosie și părere de rău atrăgea uneori luarea aminte, la sinoade și întruniri bisericesti, mirenilor noștri asupra faptului, că simțământul religios al domnilor și al unor învățați amenință să se depărteze de cel al poporului din care fac parte și să tulbure astfel

armonia dintre ei și popor. De nenumărate ori spunea cu convingere, că credința urmată de fapte trebuie să fie lumina, care să ne limpezească și să ne arate cărările vieții. Ca să dovedească și prin faptă interesul viu pentru lăcașul Domnului, n'a pregetat și nu și-a găsit odihnă, până când n'a ridicat din părăgînirea lor zidurile, cari au alcătuit apoi catedrala, această mândrie a Românilor ortodoxi din Ardeal. Dar deoarece știa prea bine, că biserica luată numai ca clădire e mută, s'a năzuit, întru cât se putea aceasta, să-i alătoreze școala, ca al doilea stâlp pentru întărirea chemării ei. Și, față în față cu porțile ei deschise a luptat și a izbutit după o îndârjită stăruință să înalțe clădirea seminarului teologic pedagogic, din apa vie a căruia aveau să se adape cei chemați de-a fi apostolii școlii și bisericii.

Cu atât mai grea însă este starea unui mitropolit român, când e vorba de-a mulțumi, pe lângă trebuințele credinței și nevoile naționale ale unui popor, cum e al nostru. Judecat sub unghiul acesta mitropolitul Ioan Mețianu a știut să țină totdeauna calea de mijloc, prevenitor față de conducătorii politici ai acestei țări și gata a întinde mâna fără șovăire acelor cari se apropiau cu cugetul curat de noi, dar neînfrânt și nelăsând o iotă din crezul nostru național, când era vorba de drepturile noastre firești. Mărturie pentru aceasta sunt nemuritoarele cuvinte pe cari le-a rostit, când a apărut în fața ministrului Berzeviczy, școala și limba românească și pe cari ar trebui să-le îmbrăcăm în aur și să-le scriem cu litere de foc, ca să strălucească vii înaintea acelor cari vor veni și vor avea aceleași îndatoriri și nobilă chemare.

Bisericile ortodoxe răsăritene sunt biserici naționale, astfel biserica mea este biserică greco-orientală română. Nu numai limba liturgică ci, limba dată-

toare de viață este pentru această biserică limba românească. Nu este putere în lumea aceasta, care ar putea să silească biserica mea a-și părăsi limba, căci prin aceasta ea înșală și-ar spune sentința de moarte“.

Cine a putut rosti asemenea cuvinte, a dat pe deplin dovada dragostei nețărmurite față de neamul românesc și limba lui.

Catedrala a îmbrăcat însă astăzi vestminte de doliu și clopoțele ei plâng pe acela, care nu mai este. De acum înainte glasul lui plăcut nu va mai răsună și cuvintele de îndemn pe cari le rostea din fața altarului nu vor mai smulge lacrimi și nu vor mai înduioșa inimile ascultătorilor. Întins pe năsalie el își doarme somnul de veci, împăcat, ca unul ce și-a împlinit datorința, care lupta cea bună a luptat, așteptând să se slobozească din cătușele aceste de lut și să se împreune cu Cristos.

În veci pomenirea lui.

Viața arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Meșianu.

— Preot la Râșnov și protopopul Branului. —

Ioan Meșianu s'a născut în anul 1828 în Zărnești, comitatul Făgărașului. Studiile le-a făcut în Brașov, cele filosofice în Cluj, iar cele teologice în Sibiu. După terminarea studiilor sale a fost timp scurt protonotar în Bran, iar după aceea fu așezat paroh în Râșnov, comitatul Brașovului. În 1858, abia în vârstă de 30 de ani a fost numit administrator protopopes al Branului. Dăruit dela fire cu o rară agerime a minții și înmulțindu-și cunoștințele prin studiu neîntrerupt Meșianu dezvoltă o activitate neobosită întru înaintarea bisericii și întru înaintarea clerului și poporului.

Pătruns de cel mai adânc sentiment național Ioan Meșianu în curând devine conducătorul politic al Românilor din comitatul Făgărașului și ia parte la toate acțiunile politice din acel timp întrefinând cele mai întinse relațiuni cu fruntașii și bărbații români de valoare, cu cari lucrează mână în mână ca deputat la conferința națională din 1861, la congresul național din 1863, apoi la dista din Cluj din 1865 și cu vântul său era privit pretutindeni având deosebită greutate. Principele Schwarzenberg, principele Montenuovo și alți dignitari de stat din acele timpuri îi dau o deosebită atențiune. Prin autoritatea și trecerea de care se bucura, tânărul protopop al Branului, contribuie mult la ridicarea autorității bisericii sale. Câștigă dela comunele politice porțiuni canonice pentru preoți, salare și îmbunătățiri pentru învățători și înființează în toate comunele din tractul său școli și fonduri pentru dotarea preoților și a învățătorilor.

În lupta pentru înființarea mitropoliei ortodoxe române și activarea constituțiunii bisericești, precum și în toate acțiunile mari ale bisericii, protopopul Ioan Meșianu, a fost adesea întrebat de fericitul Șaguna, iar după reactivarea vieții constituționale bisericești este un membru activ și valoros în toate corporațiunile bisericești. Dănsul a funcționat dela început ca membru în consistorul și sinodul arhidiecezan, ca membru al consistorului mitropolitan și al congresului național bisericesc.

După moartea lui Andreiu baron de Șaguna (1873) Ioan Meșianu conduse, din încredințare consistorului mitropolitan și al congresului național bisericesc, prima alegere de mitropolit, la care s'a ales mitropolit Procopiu Ivacicovici, episcopul Aradului. În locul acestui din urmă a venit ca episcop la Arad vicarul episcopesc dela Oradea-mare Miron Romanul, iar în

locul acestuia în 1874 a fost ales ca vicarul protopopul Ioan Meșianu.

Episcop al Aradului.

Mitropolitul Procopiu Ivacicovici în anul 1875 s'a dus de patriarh sârbesc la Carloveș, iar în locul lui ajunge mitropolit episcopul Aradului Miron Romanul. Atunci în anul 1875 Ioan Meșianu a fost ales și sfințit episcop al eparhiei Aradului. Acum se începe epoca de regenerare a acestei eparhii. Ea se afla în starea cea mai tristă. Se simțiau în toată puterea lor greutățile și năcazurile unui trecut de tristă aducere aminte. Episcopul Ioan Meșianu cu multă prevedere și cu o energie neîntrecută a realizat fapte, cari constituiesc temelia pentru viața și dezvoltarea de apoi a eparhiei Aradului.

Ca arhieru, Ioan Meșianu este în neîntreruptă legătură cu clerul și poporul său și anume prin vizitațiunile canonice în fiecare an în diferite părți ale diecezei și prin pastoralele, ce în tot timpul cât a funcționat ca episcop le-a dat regulat clerului și poporului eparhiei sale în fiecare an la sfințele sărbători ale nașterii Domoului, anului nou și ale învierii.

Ioan Meșianu reorganizează dieceza și pune temelile unei înfloriri nevisate până atunci. Grijă cea mai însemnată i-a fost pururea a ridică și întări învățământul confesional. Începutul l-a făcut cu organizarea institutului pedagogic teologic. La intrarea sa în eparhie vechea preparandie din Arad era într'o stare care nu mai corăspundea lipsurilor timpului. Avea numai două cursuri cu trei profesori rău dotați și era adăpostită în un edificiu necorăspunzător, din care cauze fusese tras la dare de seamă din partea organelor statului, iar institutul teologic cu trei cursuri avea numai doi profesori și era adăpostit într'un local închiriat. În fața acestei situațiuni episcopul Ioan Meșianu încă în 1876 zidi prin colectă și din alte mijloace ale diecezei un edificiu, în care așeza ambele institute, înmulți numărul profesorilor, cursurile preparandiale le ridică întâi la trei, după aceea la patru, augmentându-le și cu un curs de pregătire. Și ca să înlesnească tinerilor săraci pregătirea pentru cariera învățătoarească, înființă două alumnee diecezane, în cari se adăpostesc și provăd cu cele trebuincioase peste 100 tineri, mare parte grațuit, iar pentru creșterea numărului trebuincios de profesori a creiat stipendii pentru candidații de profesură.

Îmbunătățirilor introduse la institutele centrale de episcopul Ioan Meșianu este a se mulțumi că în eparhia Aradului starea învățământului confesional a ajuns să fie atât de înfloritoare, având toate comunele bisericești școlile lor proprii. În timpul guvernării episcopului Ioan Meșianu numărul acestor școli s'a sporit cu 160. La stăruința dănsului s'au introdus și școli de fetițe. Educația învățătoarelor s'a făcut tot prin preparandii din Arad în legătură cu internatul școlii superioare de fete de acolo, pe care tot episcopul I. Meșianu a scăpat-o din gura morții, primindu-o din proprietatea reunită a femeilor în proprietatea diecezei.

Pentru mai buna creștere a tinerimei preparandiale și clericale a intervenit la 1882 personal la fericita baroneasă Ifigenia Sina din Viena, care donă diecezei o parte din marile ei intravilan din Arad. Pe acest intravilan se zidi pomposul palat seminarial cu bani întrași din o col-ctă întreprinsă de episcopul Ioan Meșianu în 1883, care a dat ca rezultat o sumă de peste 100.000 cor., iar pentru înființarea unui gimnaziu românesc în Arad a pus bază unui fond, care azi se urcă la suma de 32.000 cor. La 1877 înființă din mijloace proprii tipografia diecezană din Arad și o dăruie diecezei cu menirea de a servi la răspândirea literaturii în popor. Din venetele realizate de tipografie și din o sumă de 20.000 cor. dăruită de dănsul, înființă fondul pentru ajutorarea parohilor sărace la zldirea de biserici, care fond astăzi atinge suma de peste 150.000 cor.

Cea mai mare faptă a episcopului Ioan Meșianu în eparhia Aradului a fost însă înființarea fondului pentru ajutorarea preoților, a văduvelor și orfanilor lor. Acest fond astăzi atinge suma de 1 milion 800 mii coroane și din el se dau deja ajutoare foarte însemnate preoților nenorociți precum și văduvelor și orfanilor de preoți. Fondul acesta și sporirea lui este pusă pe astfel de temelii ca după timp se devină fond de ajutorare pentru întreaga eparhie. Tot epis-

copul Ioan Meșianu a înființat și fondul pentru asigurarea clădirilor bisericești în contra focului care fond astăzi se urcă la suma de 200.000 cor.

O deosebită acuitate a dezvoltat episcopul Ioan Meșianu și intru ducerea la îndeplinire a despărțirii ierarhice de către Sârbi a comunelor cu populațiune română, cari la realizarea despărțirii rămăseră sub ierarhia sârbească. Sub conducerea dănsului ca vice-președinte al delegațiunei congresuale s'a făcut prin proces despărțirea mai multor astorfel de comune cu o populațiune de peste 20.000 de credincioși, cari s'au încorporat la jurisdicțiunea bisericii române și cu o avere de peste 400.000 cor. dela Sârbi. Sub conducerea episcopului Ioan Meșianu eparhia Aradului a cumpărat pe seama sa și a unor comune bisericești peste 500 jugăre de pământ. Și multe comune bisericești din dieceza urmând glasului arhipăstorului lor, au cumpărat și ele pământuri, din al căror venit după timp vor putea contribui la salarizarea preoților și învățătorilor lor.

Arhiepiscop și Mitropolit.

După moartea mitropolitului Miron Romanul Ioan Meșianu fu ales mitropolit prin congresul intrunit la 19/31 Decembrie 1898.

Ca mitropolit Ioan Meșianu a reglat incasarea taxei sidoxiale, punând temelia fondului general al arhidiecezei un izvor de venit anual cam de 40.000 cor. apoi a reglat și în arhidieceza salarizarea protopresbiterilor asigurându-le o remunerațiune anuală de 1000 cor., a conclucrat la împăcarea afacerii cu renta școlilor din Brașov și s' a stăruit la guvern, ca întregirea de stat a lefei preoțiunei să se împartă prin autoritățile bisericești.

Mitropolitul Ioan Meșianu rămâne în istoria bisericească acela, care a înălțat în mijlocul Sibiului minunata catedrală mitropolitană, el înoita din temelii seminarul arhidiecezan și acum câteva zile înaintea morții sale tot mitropolitul Ioan Meșianu a pus temelie marelui orfelinat, ce se va înălța ca cel dintâru institut de binefacere în cetatea Sibiului și pentru care a adre at marele arhieru cel de pe urmă circular al său. Pentru orfelinat mitropolitul Ioan Meșianu a dat deocamdată 3000 cor. și avea de gând să facă o fundațiune mai mare pentru aceea instituțiune.

Lucrarea politică a mitropolitului Ioan Meșianu.

După cum am amintit la început în tinerețele sale mitropolitul Ioan Meșianu fusese unul dintre cei mai mari luptători pentru drepturile politice ale poporului românesc din statul ungar și ca protopop al Branului era conducătorul politic al Românilor din comitatul Făgărașului. Ajuns episcop la Arad, mai apoi mitropolit, Ioan Meșianu n'a mai luat parte în luptele noastre politice, dar niciodată n'a păcătuit în contra partidului național român ori a programului acestui partid, ci lăsând politica de partid s'a nizuit să apere instituțiunile culturale ale bisericii sale prin o finută liniștită și prevenitoare față de guvernanții țării. Nu s'a dat însă niciodată îndărăt a-și ridică cuvântul în casa magnaților față de dese proiecte de legi, cari ținteau maghiarizarea învățământului confesional și vătămarea libertății noastre bisericești.

Astfel Ioan Meșianu ca episcop al Aradului a luat parte în casa magnaților la discuția legii despre azilele de copii respingând acea lege ca vătămătoare culturai și autonomiei bisericești ortodoxe din patrie spunând între altele și aceste cuvinte: „Să se aducă, înaltă casă, legi cari să ajute și dezvoltarea celorlalte popoare din patrie îndeosebi și dezvoltarea poporului român, care după trecutul său, după soarta și pozițiunea sa, este chemat a fi, în caz de lipsă, cel mai sincer aliat al poporului maghiar“. Tot astfel Ioan Meșianu și-a ridicat cuvântul în contra legii despre salarizarea învățătorilor în anul 1893 spunându-le celor de sus că „și clerul și poporul român a învățat a iubi nu numai patria, dar și limba și religiunea sa, întocmai ca și compatrioții săi maghiari și de aceea simte neapusea durere de câteori vede atacându-se aceste scumpe comori ale sale“. A vorbit episcopul Ioan Meșianu și cu ocazia proiectului de lege despre numirea localităților. Cel mai minunat discurs politic al răposatului Ioan Meșianu rămâne însă cel rostit în cercetarea convocată la Budapesta asupra proiectului de lege Berzeviczy despre na-

ghiarizarea învățământului poporal, care a avut un răsunet fermecător asupra românimeii întregi. În acest discurs a rostit mitropolitul Ioan Meșianu în vezi neultatele cuvinte, că „nu este putere în lumea aceasta care ar putea să silească biserica mea a-și părăsi limba“. Asemenea memorandumul bisericii ortodoxe române din patrie în contra legilor școlare ale lui Apponyi va rămânea pentru toate timpurile un monument nepieritor al vredniciei și înțelepciunii, cu care mitropolitul Ioan Meșianu a știut să apere interesele culturii naționale românești și drepturile autonome ale bisericii sale. Tot în contra acestor legi apponyiane a vorbit mitropolitul Ioan Meșianu în casa magnaților în 8 Maiu 1907. Acesta a fost cel din urmă discurs al fiertatului mitropolit în legislațiunea statului ungar. Toate discursurile lui însă vor fi în toate timpurile dovezii strălucitoare despre iubirea lui de neam.

Scrisoarea contelui Tisza către mitropolitul Ioan Meșianu.

Cătră sfârșitul vieții sale mitropolitul Ioan Meșianu i-a fost dat să ajungă în mijlocul încercărilor politice de a împăca ura dintre poporul român și politica de guvernământ în statul ungar. Conte Stefan Tisza, într-o scrisoare din 22 Septembrie 1914 se adresează mitropolitului Ioan Meșianu, în care scrisoarea contele Tisza cu provocare la »aceste fenomene înălțătoare scrie atât de strălucit au documentat solidaritatea Românilor din patrie cu monarhia și cu interesele de viață ale națiunii maghiare, din partea guvernului pune în vedere Românilor că »putem pune în vedere reforma legii școlare în așa fel ca să fie cu considerație la postulatele concetățenilor nostri nemaghiari cu privire la școlile confesionale. Cu dispozițiuni legale putem deschide cale limbei materne în atingere nemijlocită cu autoritățile și în sfârșit ne putem îngriji de unele modificări ale unor dispoziții din legea electorală, cari vor așeza pe baza mai dreaptă reprezentanța politică a Românilor din patrie«.

Moșneagul mitropolit a răspuns primului ministru foarte bine, dar tot atunci cu multă precauțiune. „Grăbesc a-mi exprima bucuria sinceră pentru că Exelența Voastră și guvernul ungar e aplicat să îndeplinească cerințele vechi și drepte ale poporului român, cari formează condiția cea dintâi a fericirii și înaintării poporului pe teren cultural«.

Vorbele au rămas însă numai vorbe și mitropolitul Ioan Meșianu mdoare cu durere în suflet, că n'a putut să vadă îndeplinite cerințele vechi și juste ale iubitului său popor românesc.

Patruzeci ani de Arhierie.

În Dumineca Tomii a anului trecut, împlinindu-se patruzeci de ani decând I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Meșianu a fost așezat ca episcop în scaunul episcopiei aradene. Înaltul Prelat a fost sărbătorit cu însuflețire din partea preoțimeii și a mirenilor arhidiecezei și diecezei Aradului, întruniți în Sinoadele anuale.

La cuvântarea de felicitare a membrului sinodal, profesorul A. Bârseanu, rostita cu scel prilej sărbătoresc, I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan a răspuns, arătând în câteva cuvinte greutatea împreunate cu înalta sa treaptă bisericească și dând glas speranțelor sale într'un viitor mai senin al bisericii și neamului românesc:

Vă mulțămesc din inimă D-ilor pentru peșutele felicitări, ce-mi aduceți și la acest prilej felicitări din cari ies dragostea D-voastră și cătră mine, dar mai ales cătră biserica noastră străbună, încredințată conducerii mele; deci Vă rog a-mi păstra și mai încolo acea dragoste până voi mai fi în viață, iar bisericii să o păstreze în toată viața D-voastră, și să o lăsați de cea mai scumpă moștenire tuturor alor noștri.

Fiindcă la acest prilej binevoiiți s mă felicitați și din întâmplarea împlinirii alor 40 de ani dela sfințirea mea întru Arhierie, întâmplare pe care doresc a-o sărba în singurătate și în eugete evlavioase: doresc a vă încredința, D-ilor, că deși Arhieria este cea mai înaltă demnitate bisericească, de care prea puțini muritori se învrednicesc, eu totuși atunci, când clerul și poporul diecezei Aradului m'au chemat la aceea înaltă demnitate, am stat mult pe gânduri, să o primesc ori nu.

Am stat pe gânduri D-ilor, nu numai pentru că știam, că pe cât este de înaltă demnitatea arhiericească, pe atât de grea este și sarcina împreună cu aceea, chiar și între împrejurări mai prielnice, și cu atât mai grea între împrejurări neprielnice, cum au fost atunci și mai sunt și astăzi. Dar apoi am mai stat pe gânduri și pentru că eu mai eram și părinte de familie, și pentru că primind Episcopia, trebuia să mă despart de cei doi fii ai mei, pe atunci încă nevârșnici; și dacă în fine totuși am primit-o, am făcut aceasta îndemnat de cuvintele Domnului nostru Isus Cristos, care zice: „că celce iubeste pe părinți, pe fii și pe frați mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine“; am făcut-o deci pentru a mă supune prea înaltei voințe a Domnului.

Și îmi place a crede, că prea bunul Dumnezeu poate și pentru că m'am supus voinței Lui îmi va fi lungit atât de mult firul vieții mele pământești.

Apropiindu-se însă acum tot mai mult capătul firului vieții mele pământești, și având a da seamă înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor despre roadele muncii mele, dar nefiind eu chemat a mă pronunța asupra faptelor mele, las aceasta în judecata clerului și poporului nostru, dintre cari mulți au fost împreună lucrători cu mine la modestele mele înfăptuiri și plantațiuni, dar și mai mult las aceasta în judecata istoriei nepărtinitoare, rugându-mă numai, ca la judecarea faptelor mele să nu se treacă cu vederea nici multele și feluritele împrejurări neprielnice, întâmplate în tot timpul Arhieriei mele, cari m'au împedat mult în munca mea.

Pentru a arăta această și numai cu un singur exemplu, voi aminti Domnilor, că înainte cu 27—28 de ani, când eram în scaunul episcopesc din Arad, am voit a înființa școala, pe șesele diecezei, un gimnaziu confesional; dar ministerul cultelor de atunci mi-a oprit aceasta sub cuvânt, că mai fiind acolo un gimnaziu de stat, să nu se nască certe dujmănoase între elevii celor două gimnazii.

Să sperăm însă, Domnilor, că acum, mai ales după încetarea crâncenului războiu de azi, care a scos de nou la iveală vechea noastră credință cătră tron și patrie, precum și vitejia ostașilor noștri de pe câmpul de luptă, vor dispăria și acele împrejurări dăunose dezvoltării noastre religioase, culturale, economice și naționale, și se va instăpâni o vreme nouă de pace, de dragoste și de progres și pentru noi și pentru toți fii patriei noastre.

Dorind din suflet cât mai curând o înfăptuire a acestor speranțe, de cari să vă bucurați și D-voastră, în toate zilele vieții, — vă cer din tot sufletul binecuvântarea cerului, întru mulți ani fericiți.

Boala și moartea mitropolitului Ioan Meșianu.

Mitropolitul Ioan Meșianu viața sa întreagă a fost întruparea sănătății trupesti și a vâjșiei. Niciodată n'a suferit de vre-o boală mai grea și până în zilele din urmă ale vieții sale putea să-și îndeplinească cu mare punctualitate, toate lucrurile sale feliurite.

Nainte cu câteva săptămâni însă mitropolitul începuse să se simtă rău. I se umflase inima, avea greutate de răsuflare și nu mai putea dormi liniștit. În săptămânile din urmă episcopul Aradului părintele Ioan I. Papp l'a cerceat de mai multeori și totdeauna se întorcea acasă cu îngrijorări tot mai mari. Pe înțetul moșneagul mitropolit se apropia de desnădămantul neiertător. Părintele episcop Ioan I. Papp a plecat numai decât Miercuri seara iarăși la Sibiu, pentru al împărtăși cu sfințele taine și a-i face rugăciunile din urmă.

Știam cu toții că biserica ortodoxă română încurând va încerca lovitura zguduitoare și totuși ne-a umplut cu nespusă jale vestea morții marelui mitropolit. Mitropolitul Ioan Meșianu a încetat din viață Joi la orele 5 și jumătate seara în mijlocul rudeniilor sale fiind de față și părintele episcop Ioan I. Papp al Aradului. A adormit ușor, și fără zburcium. Simțind că i se apropie sfârșitul, l'a rugat pe părintele episcop Ioan I. Papp să-i citească o rugăciune. În cursul acestei rugăciuni bătrânul mitropolit a adormit pentru totdeauna, așa cum se stinge o luminare.

Vestea morții Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Ioan Meșianu a lăsat adâncă zguduire asupra tuturor oamenilor din orașul nostru, fără deosebire de limbă și lege, și toți au primit-o cu părere de rău. Adormitul în Domnul era cunoscut tuturor ca om de o bunătate de inimă deosebită, ca om îngăduitor față de toți, mai presus de toate însă ca adevăratul preot al bisericii sale.

Steaguri negre s'au arinat din prilejul acesta, aici în Sibiu, pe tururile bisericii catedrale, pe edificiul seminarului, pe reședința mitropolitană, pe edificiul librăriei și tipografiei arhidiecezane, pe edificiul muzeului »Asociațiunii«, pe edificiul »Albinei«, pe casa meseriașilor români, la școala de fete a »Asociațiunii«, pe reședința Ilustrității Sale, domnului comite suprem și comes săsesc *Walbaum*, pe reședința Ilustrității Sale, episcopului evangelic din loc, pe edificiul consistoriului în care se află banca »Lumina«, pe edificiul băncii de asigurare »Transilvania«, pe palatul *Brukenthal*, pe toate edificiile băncilor săsești din loc, pe casa comitatului și pe casa orașului, la »Foaia Poporului«, pe casa domnului Ioan P. Boia, la casina militară, etc. etc.

Corpul neînsuflețit al marelui nostru mort, după ce a fost constatată moartea și prin medicul de casă al răposatului Mitropolit, prin domnul *Dr. Ilie Beu*, — Joi seara, — a fost spălat după obiceiul vechiu apoi așezat pe o năsalie încă nelubrăcat, în sala cea mare de primire din reședința mitropolitană, iar Preasfinția Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, a făcut un scurt serviciu divin la picioarele adormitului Mitropolit. A cetit apoi până târziu în noaptea părți din sfânta evanghelie domnul protopresbiter *Dr. Ioan Stroia*, iar de aci în colo câte un elev al seminarului teologic, până dimineața, precum și în cursul zilei de Vineri, a cetit psalmi.

Vineri apoi adormitul în Domnul a fost îmbrăcat în ornatele arhiericești, cu mitra arhiericească pe cap, cu mătăniile în mână și cu sfânta cruce pe piept, așezat fiind într'un sicriu negru de metal, iar sicriul ridicat pe un catafalc frumos, înalt, în sala de primire a reședinței mitropolitane, îmbrăcată în negru. Lângă sicriu, și deoparte și de cealaltă, feșnice mari de argint cu luminări groase de ceară și plante. La picioare o coroană frumoasă din flori naturale.

La orele șapte, sfârșite fiind toate, se face de nou un scurt serviciu divin, Prin P. S. S. Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, fiind de față membrii familiei și alți oameni ai bisericii. Sâmbătă seara, și Duminecă seara a fost iarăși serviciu frumos divin, slujit din partea preoțimeii din dieceza Aradului, în Prezența Preasfinției Sale Episcopului *Ioan I. Papp* și a altor bărbați de ai bisericii, Sâmbătă, Duminecă și Luni, a fost o neîntreruptă mișcare la reședința mitropolitană, năzuindu-se fiecare se mai vadă încă odată fața blândă și impunătoare a bunului și înțeleptului Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*, care nu s'a schimbat de loc. Iar Luni după amiază la orele 4 s'a ridicat din reședința sicriul cu rămășițele pământești ale marelui nostru mort și adus cu slujbele preserise în catedrală, pentru a fi așezat aci pe un nou catafalc.

Pentru a participa la înmormântare a sosit la Sibiu Duminecă dimineața și P. S. Sa, Episcopul *Dr. E. Miron Cristea* al Caransebeșului, și au sosit toți înalții dignitarii bisericești, protopresbiteri mulți și numeroase deputațiuni, din toate părțile mitropoliei noastre.

Luni înainte de masă s'au înfățișat la reședința mitropolitului pentru de a-și arăta părerile de rău toți oamenii mai de seamă din Sibiu, atât români cât și străini. Astfel am zărit pe fișpanul *Wallbaum*, pe primarul orașului *Dörr*, pe episcopul Sașilor *Teutsch*, pe protopopul bisericii catolice prințul *Hohenlohe* și toți trimității școalelor și celorlalte oficii și instituțiuni din loc. Pein cuvinte bine simțite își arătau fiecare stima de care se bucura răposatul mitropolit în cercurile lor și jalea lăsată prin trecerea lui la cele vecinice. În numele bisericii, le-a răspuns părintele Arhimandrit *Dr. Eus. E. Roșca*, directorul seminarului »Andreian«. Tot în cursul acestor zile a sosit o mare mulțime de telegrame de condolențe, dintre cari ținem să amintim pe cea a Maj. Sale regelui nostru *Francisc Iosf I*, a președintelui casei magnaților baronul *Samuil Josika*, a prim-ministrului

Ștefan Tisza, a mitropolitului Mihaly dela Blaj, cari au fost deosebit de calde, arătând fiecare durerea ce-o îndură biserica și patria prin moartea moșneagului arhiepiscop.

Adresa consistorului evanghelic din Sibiu.

Consistorul regnicolar din Sibiu al bisericii evanghelice din părțile ardelenale ale Ungariei a trimis consistorului arhidiecezan adresa următoare de condolență:

Numărul 423 din 1916. Venerabilului consistoriu al Arhidiecezei greco-orientale române, în loc. Adânc devotatul consistor regnicolar subscris vă roagă să primiți expresia sincerei participări la moartea Escelenței Sale, Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu și la pierderea pe care a îndurat-o prin această biserică sa. Cu toate că Dumnezeu a dat fericitului în Domnul o etate, care trece cu mult peste anii pe cari i-a stabilit psalmistul ca margine a vieții și din grația dumnezeiască a fost până în săptămânile din urmă deplin păstrat trupește și sufletește, totuși trebuie să jelim despărțirea de un astfel de moșneag, cu atât mai mult, cu cât el, pe cărările vieții sale, a semănat și a secerat fructe, de cari se vor bucura generații întregi. Remănă-i memoria binecuvântată, iar Dumnezeu, care l'a ocrotit atât de lungă vreme, împărtășească de milă bogată biserică sa. Sibiu, 4 Februarie 1916. Consistorul regnicolar al bisericii evanghelice din părțile ardelenale ale Ungariei: Dr. Fr. Teutsch m. p., episcop. Carol Fritsch m. p., secretar.

Scrisoarea prințului Hohenlohe.

Alteța Sa, Principele Egon Hohenlohe, preposit, parohul bisericii romano-catolice din Sibiu, a trimis consistorului arhidiecezan scrisoarea următoare:

„Preavenerabilului domn vicar arhiepiscopesc, Sibiu. Pentru binevoitoarea încunoștințare, trimisă în numele consistorului arhidiecezan, primiți mulțumita mea adâncă. Totodată binevoiți a lua la cunoștință, că în fruntea deputațiilor preoțimeii și parohiei mele, voi lua parte la înmormântare. Nu pot trece cu vederea ocaziunea aceasta și a nu-mi exprima și în scris condolențele față de preavenerabilul consistor, din prilejul acestei pierderi dureroase, într-un adevăr de mare greutate și cu sinceră compătimire simțită de noi toți. Primiți expresiunea sincerei mele stime. Sibiu, 5 Februarie 1916. Principele Hohenlohe, preposit-pleban.

Mitropolitul Meșianu pentru gazetarii români.

În toamna anului trecut ziarele noastre publicau știrea, „că un venerabil bărbat al neamului nostru“, care dorește să rămână necunoscut, a donat pentru fundațiunea ziaristilor români suma de 5000 cor. (cinci mii cor.). Acel „venerabil bărbat“ nu era altul, decât fericitul Mitropolit Meșianu, care în îngrijirile lui de tot felul nu și-a uitat de gazetarul român, a cărui muncă și stăruință culturală și politică a știut totdeauna să o aprezieze în chip cuviincios. Dovadă e, între altele, și scri-

soarea cu care a însoțit acest frumos dar și din care reproducem următoarele rânduri mult vorbitoare:

„Aprețind și eu stăruința jurnalisticele noastre, atât la promovarea culturii poporului nostru, cât și la apărarea drepturilor lui, mă văd îndemnat a o sprîjini și din parte-mi, după putință, oferind fondulul ziaristilor noștri modestul prinos de cinci mii de cor.“

Epitropia fundațiunii ziaristilor noștri prin o adresă specială i-a adus mulțumită pentru acest frumos dar, pe care azi îl face cunoscut obștii românești. Ea a înființat un fond separat, care se administrează alături cu fondurile Dr. Mihai, Mocsonyi etc. — sub numirea „fondul Mitropolitului Meșianu“.

Când aducem această la cunoștința publicului, nădăjduim, că acei mulți stimatori, și recunoscători ai fericitului Mitropolit, vor înmulți acest fond cu prinosul lor, acum și în viitor.

Testamentul.

Intărită fiind moartea Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu, membrii consistorului arhidiecezan, aflați în Sibiu s'au întrunit numai decît (Joi seara) în ședință, pentru a lua măsurile trebuincioase cu privire la înmormântare. Cu aceasta ocaziune a fost deschis apoi și testamentul repositului Mitropolit, predat din partea membrilor familiei Ilustrității Sale, domnului Arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu. Cu privire la averea sa, marele reposit hotărăște în testament, ca ea să rămână întreagă a bisericii, pentru scopuri culturale, descrise în mod amănunțit în testament, și anume, a patra parte din avere să se prede diecezei Aradului, iar celelalte trei părți rămân ale arhidiecezei. În urma inventarizării averii și a hârtiilor repositului Mitropolit, săvârșită încursul zilei de Viner s'a constatat, că averea rămăsă după decedatul face în depuneri și hârtii de valoare, aproape un sfert de milion de coroane. Nădăjduim, că vom putea publica în curând întreg testamentul.

Inmormântarea.

Marti la orele 10 și jumătate după terminarea sfintei liturgii s'a început imediat prohodul. Răposatul mitropolit e îmbrăcat acum în ornate arhieresti și Preasfinția Sa, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, apoi Preacuvioșii Ior, Dr. Fusbuiu R. Roșca, Arhimandrit, și Dr. Iosif Traian Badesca, Protosincol, cum și protopresbiterii Păcurariu (Hunedoara), Păcurariu (Mercuria), Vasile Domsa, Dr. Dobre, Dr. Popescu, Iovian Mureșanu, Giorgie, administratorul protopresbiterial Oprea, preoții Albu și Bucșa, și apoi diaconii Dr. Oct. Costea, Dr. Gh. Comșa, Dem. Câmpianu și Ioan Cioara.

Răspunsurile la prohod le dă corul elevilor seminariali.

Preasfinția Sa, Episcopul Ioan al Aradului ține cuvântarea în care se laude frumos la iveală meritele cele mari pe cari și le-a câștigat în lumea aceasta marele răposat.

Vom publica vorbirea în întregime în numărul viitor.

Se termină și prohodul. Diaconii Dr. Costea și Dem. Câmpianu iau acum de pe capul mitropolitului mitra arhierescă și îi pun pe cap camilafca, corul intonează pe „adusumi-am aminte“, cununile ce scot din Catedrală și să așeze pe carul din stradă, sicriul se închide și e scos din catedrală pentru a fi așezat pe carul funebru de gală, tras de patru cai negri. Când e coborât pe treptele catedralei, niște fulgi mărunți de zăpadă flutură prin aer. E participarea cerului la jalea generală! În curând însă ceriul se luminează. Clopotele sună jalnic la ca-

tedrală și la toate bisericile din Sibiu, și convoiul se pune încet în mișcare.

Îi deschid elevii dela școalele din loc, conduși de catihetul Jentea, apoi vin elevii seminarului „Andreian“, cu profesorii lor și cu steag negru, delegații țărănești și mulțimea de preoți, câte patru în rând, urmează apoi un elev, îmbrăcat în stihariu, cu crucea marelui defunct, apoi corul, care a cântat neîntrerupt pe drum până la groapă. Vine acum clerul slujitor, în frunte cu diaconii Dr. Comșa și Cioara, dintre cari primul duce decorațiile, celalalt mitra decedatului Mitropolit, pe când diaconul Dr. Costea îi duce cărja.

În urma Arhierilor, cari încheie șirul slujitorilor și poartă în mâni și ei cărji îndoliate, — e purtată de doi preoți coroana mare a familiei, depusă pe sicriul marelui defunct, apoi vine carul cu coroanele celelalte, și în urmă carul mortuar, cu sicriul osemintelor marelui Mitropolit Ioan. În urma carului funebru vine familia, apoi membrii consistorului arhidiecezan, în frunte cu Ilustritatea Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc, numeroși deputați sinodali și congresuali și imensul public, care formează un șir nesfârșit.

Pe unde trece convoiul, stradele sunt îndesate de lume. La toate ferestrele publice privitor. Lămpile electrice ard, și sunt îmbrăcate în negru. Prăvăliile sunt toate închise. Convoitul trece prin strada Măcelarilor, prin piața mare, strada Cisnădiei, strada Șevis. Circulația tranvaiului e întreruptă. La ora unu fără un sfert convoiul ajunge la biserică din suburbiul Josefîn. Preoții slujitori intră în curtea bisericii, unde e pregătită cripta, sicriul încă e adus aci, și e așezat pe scânduri. Se ține și aci ultimele părți ale serviciului divin prescris pentru înmormântarea marelui defunct, corul intonează apoi „In veci pomenirea lui“, iar sicriul e slobozit încet la vale, până ajunge la fund.

DEPEȘI.

Pregătirile Rușilor la frontiera Basarabiei.

București. — Rușii construiesc în Ismail o fabrică de granate. La gura canalului Kilia, aproape de fabricile de muniție rusești în față cu comuna românească Patlancea Rușii au montat un vapor pentru lansarea de torpile. Călătorii sosiți din Ismail spun că acolo au sosit alaltăieri și ieri din Odessa două regimente de cavalerie. După cum anunță ziarele din Basarabia scumpetea a luat acolo proporții urtase. În urma concentrărilor de trupe prețul unor alimente s'a urcat înzece. Mai mulți negustori cari au făcut mari câștiguri prin uzură cu articole alimentare au fost deținuți și deportați în Siberia.

Iadul dela Toporăuț-Rarencea.

Ziarul german „Berl. Tageblatt“ primește următoarea corespondență dela U. E. Lennhoff, trimisul special al acestui ziar, pe frontul bucovinean:

Pe unul din locurile liniei de foc dela Toporăuți-Rarencea, în care s'a distins cu atâta stăruință reg. 40 de honvezi, am fost de față azi la înversunatale operațiuni artileristice. Din punctul nostru de observație ni se desfășură un larg teritor pe care s'au încins crâncene lupte ale săptămânilor din urmă.

Ni se prezintă întreg ținutul dela munții albaștrui românești până la Nistru. La poalele muntelui nostru se zăresc căsuțele din vale ale Toporăuțului și Rarancei. Lângă Toporăuț, un sălaș pustiit, doar ruinele i-a mai rămas.

Spre ost stăpânesc două lanțuri de culmi: cea de 298 și 258 înălțime, cari au dat centrul bătăliilor crâncene de iarnă. În dosul lor, o linie întunecată lungită în depărtare, lucește în zarea hotarului basarabean, cupola bisericăi din Rachitna. Atmosfera e încărcată de șuerături, explozii, canoade nouri produși de șrapnele și explozii albastre și negre ale granatelor. Dacă nouășii șrapnelor sunt de un galbin murdar, se știe că a fost un șrapnel original japonez.

Dacă privim din apropiere acest loc, întipărit în cunoștința publică de frontul dela Toporăuți și Rarancea, pe

Dușmani neașteptați.

Războiul de acum ne-a adus nu numai în fața dușmanilor, cari se luptă cu armele ucigătoare, ci de multe ori a făcut pe soldații noștri să se apere de dihăniile, cari îi atacau pe neașteptate. Chipul de față ne arată tocmai o astfel

de luptă între soldații unei patrule din Polonia rusească și între lupii flămânzi, cari vin să-i sfășie. Bine înțeles că fiarele trebuie să se prăpădească de ploaia de gloanțe, ce o aruncă asupra lor.

care Rușii și-au încercat noile invaziuni de iarnă zădărnice pe rând, trebuie să rămâi nedumerit de îngustimea acestui drum pe care Rușii vor s'ajungă la Cernăuți. Abia după scurtă vreme ne putem convige, că realitatea ne înfățișează în mic cele redată în harte.

Nici un alt atac de masă rusesc n'a fost nevoit să se mărginească la loc atât de strâmt închis. Despre intențiunile foarte categorice și sigure cu care dușmanul a vrut spargerea frontului nostru de aici, dovedește faptul că și-au adunat atacurile pe acest sector relativ scurt. În continuu își concentrau masele de oameni și cantitățile enorme de muniții cu cari împușcau obstacolele și tranșeele noastre. Generalul Ivanov socotea că la urmă se va clătina acest vârf expus și se va prăbuși împotrivirea noastră.

De jur împrejur pământul este săpăt de granate, pe întinse teritoare ni se înfățișează fantastice cratere de granate. Forța rezistentă, armata ungară: honvezii, glotașii de toate naționalitățile, trupe unite, cari cu trupul lor apără drumul ce duce la Cernăuți, și cu toate că tranșeele sunt pustiite de obuzele dușmane, vitejii, ei nu se îndoie un moment. Focurile neconținute rusești, după mărturisirile soldaților cari au luptat pe ambele fronturi, au fost mult mai furioase decât cele ale Italianilor dela Isonzo. Zădărnice sunt atacurile lor. Ai noștri se împotrivesc cu vitejie.

Scump au plătit Rușii acest loc strâmt, cimitirul pierderilor lor enorme. Cele două zile din urmă, cari au fost cele mai crâncene din câte s'au dat, după o socoteală bună, douăzeci mii Ruși au rămas morți pe câmpul de luptă. În bătăliile acestor două zile au dat ajutor după corpuri de elită rusești aduse expres, compuse din țintași și soldați de linie.

Ca un vârtej s'au năpustit asupra tranșeele noastre, sdrobindu-se ca un val aruncat cu furie la mal. Artileria rusească care a împușcat de 60—80 mii de ori pe 24 de ore, după asaltul infanteriei rusești au năpădit trupele noastre cu ploaia fecurilor. Un zid puternic de foc și oțel s'a alcătuit în dosul liniei noastre pentru ca să zădărnicească apropierea rezervelor, cari însă se strecuraseră prin focurile celor mai primejdute puncte, dând asalt crâncen asupra dușmanului care năvălise în linia dintâi a pozițiilor noastre. S'a încins apoi luptă desperată de mână fără păreche pe frontul acesta.

Rușii au năvălit cu cuțite și granate de mână în tranșeele noastre, reținuți fiind însă de eroii reg. 30 de honvezi. Ceasuri dearândul a urmat bătălia sângeroasă, se sfășia om pe om. Batalioanele rusești rezervate pentru ajutorare au fost împedecate și oprite pe loc de cătră artileria noastră. Prinsonierii ruși mărturisesc că aceste rezerve ale lor au fost pustiite de obuzele noastre. Cătră seară, tranșeele ne erau eliberate de inamic și am reușit să respingem toate atacurile fără seamă de cumplite.

România.

Ziarul rus „Russchie Wiedomosti” scrie:

„Din toate țările balcanice numai România a rămas neutră în adevăratul înțeles al cuvântului. Neutralitatea ei nu este sigură. Ca și Italia, România era înainte de război aliata Austro-Ungariei. Ca și Italiei i s'a propus și ei cele mai largi compensații în dauna aliatai austro-ungare: Ardealul cu o populație numai de jumătate românească; câteva comitate din Ungaria propriu zisă, cu o populație ungară sau pe alocurea chiar slavă; în sfârșit partea de sud a Bucovinei.

Și dacă România n'a intrat până acum în război în numele așa zisului ideal al „unității naționale”, aceasta n'a fost, bine înțeles, din cauza obligațiilor ei de altădată. Neutralitatea da României putința de a vinde Germaniei produsele sale. Neutralitatea îi da acum mari câștiguri.

Cât privește anexările teritoriale, România se înțelege nu le va refuza. Însă guvernul român vrea să lupte la sigur, pune prea mult timp și nu vrea să facă prea mari jertfe.

Dacă evenimentele se vor desfășura în sensul ca să poată fi cu putință unirea tuturor Românilor din Ardeal și Bucovina într'un singur stat român, guvernul din București își va arunca spada în folosul aliaților, mai ales dacă i se va mai garanta și navigațiunea liberă prin Strâmtoarea (Dardanele). Dacă se va întrevădea însă un alt rezultat, România va sări cu aceeași bunăvoință în ajutorul fostei ei aliatai.

Totul deprinde de desfășurarea evenimentelor.”

*

Mai multe ziare bucureștene anunță, că conducătorii Federației Unioniste tratează de câteva zile cu guvernul Brătianu în chestia politice externe a României.

Între conducătorii Federației s'au ivit unele deosebiri de păreri, cari însă se speră, că vor fi aplanate. În ce privește politica opoziției d. Nicu Filipescu a făcut următoarele declarații unui redactor al ziarului „Universul”:

— Atât în ce privește politica externă, cât și raporturile ei cu guvernul, opoziția nu și-a schimbat ținuta. În parlament vom ținea numai la proiectele de mare lipsă pentru țară în aceste clipe.

Mercuri parlamentul român și-a reluat desbaterile. Camera a procedat întâiu la verificarea mandatelor noilor deputați aleși. În Senat, a luat cuvântul senatorul Ilariu Isvoreanu, care a spus că a putut constata în cercul său electoral că populația e mulțumită cu vânzările de cereale încheiate de guvernul român. Spune că ar fi dorit ca în politica externă a României să fie încunjurate patimile.

Senatorul Dobrescu, din Federația Unionistă, a cerut dela guvern să ia măsuri contra gazetei „Ziua”, fiindcă dă indicații greșite și păgubitoare intereselor statului român asupra armatei române, vorbind de lipsa de arme și munițiuni.

Ziarul „L'Indépendance Roumaine”, oficiosul francez al guvernului român, anunță, că în zilele viitoare pe lângă alte proiecte de legi se va prezenta parlamentului român, un proiect de lege prin care se va cere un nou credit militar de 200 milioane lei.

Pentru o nouă eră în politica românească se pronunță ziarul „Naționalul” al fostului ministru de justiție d. Toma Stelian, într'un articol prim, din care extragem următoarele:

„Nu este destul să vrem o Românie mare, dar, trebuie să fie puternică și temută în afară, și aceasta nu se va întâmpla până ce, prin concursul tuturor, nu se va începe o eră nouă, îndreptând deprinderile rele în cari ne tăvălim de 50 ani. Altfel, fără o politică civilizată înăuntru, și plină de demnitate în afară, ducem țara la prăpastie.

Să se rețină că străinii, azi, nu se mai tem nici de cele câteva sute de mii de baionete ce avem ascuțite gata, și ei ne pândesc după ce ne studiază de mult.

Să înceteze factorii răspunzători de a mai asculta de acele babe perfide, ce vor să aducă peste țară urgie și mizerie, căci, desnădejdea ar fi prea mare și răspunderea fără iertare, dacă ne-am găsi, într'o bună dimineață, în situațiunea Polonezilor, cari au băgat de seamă prea târziu că: Cerul este prea sus și Franța este prea depărte.”

Ni se anunță din București: A. S. R. principele Carol a fost Duminecă la Turnu-Severin, unde a inspectat batalionul 1 da vânători, cantonat în satul Erghevița și Căminul cercetașilor din parcul „Tudor Vladimirescu”. Seara A. S. R. a asistat la cununia religioasă a sublocotenentului Const. Filiti cu dsoara Gică Ioanid. Cu trenul de 2 noaptea, A. S. R. s'a înapoiat la București.

Orfanii din Jina.

Dat fiind, că apelul publicat de ziarul nostru, în cauza așezării celor 4 orfani ai răposatei Ioana D. Budrală din Jina, a găsit răsunet dorit, ținem a fi de însemnătate mai ales acum, când năpraznicul război lipsește pe atâtea ființe nevinovate de părinți și de avere și înmulțește zilnic numărul orfanilor noștri, avizați la sprijinul desaproapelui, să publicăm scrisoarea adresată de dl Victor Tordoșianu, primăriei comunale din Jina, care are misiunea umanitară și creștinească și nu tocmai ușoară de a face alegerea între cele aproape 40 familii, cari se angajază la primirea copilașilor. Iată scrisoarea:

Onorabilă Primărie comunală.

La rugămintea îngrijitoarei orfanilor răposatei Ioana D. Budrală din Jina, am apelat pe cale ziaristică la generozitatea obștei noastre, cerând familiilor lipsite de copii, ca urmând esemplul atât de grăitor al conlocuitorilor noștri de altă naționalitate, să se îndure spre cei 4 orfani și numitei, anume Vasile 1¹/₂ ani, Nicolae de 7 ani, Dumitru de 11 ani și Pamfilie de 14 ani, ajunși cerșitori și să-i ia în creștere și în îngrijire.

Apelul meu a avut darul, de altfel nesperat, de a mișca mai multe inimi generoase, cari se angajază a primi, între condițiuni nu se poate mai favorabile, pe acești nenorociți, cari n'au alt păcat, de cât acela de a fi văzut lumina zilei.

Cum din considerare la timpul greu de iarnă și la marea depărtare, în care se găsește comuna Jina de Sibiu, fiindu-mi peste putință de a lua personal dispozițiunile de lipsă pentru plasarea acestor copilași, îndrăsnesc a apela la concursul binevoitor al On. Primăriei

care în conlucrare cu oficiul parohial de acolo, să binevoiască a chibzui, după cuprinsul scrisorilor ce le alătur, pe care din copilași și la cari anume din cei cari s'au oferit să-i primească, să-i predăm și într-o condițiune. Scrisorile aceluie sunt dela:

1. Augustin Butariu, comerciant în Gyrok (comitatul Arad), cerând pe Pamfilie, pe care, provăzându-l cu de toate, l'ar aplica la băcănie, iar după trei ani l'ar trimite la Viena pentru mai departe perfecționare.

2. Vasile Ocășanu, măestru cordonier în Brașov (fără copii), cerând pe Vasile ca copil de suflet, dorește să-l dea la școală și apoi să-l aplice la meseria de păpușărie (cismărie fină de dame și domni).

Tot domnia sa se obligă să câștige pe un prieten al său pentru Pamfilie, pe care l'ar aplica la cismăria groasă.

3. Pompiliu Constantin, învățător director în Daneș, dorește să știe, dacă copii sunt gr-or.? cu ce s'a ocupat părinții lor și dacă sunt le giuși? când apoi ar primi pe Pamfilie sau pe Dumitru.

4. Dumitru Macri, preot ortodox în Maroș Kaproca (comitatul Arad), dorește pe Pamfilie ca servitor, dat fiind, că are însuși familie.

5. Stefan Sabău, econom la Socodor (Székudvar), dorește pe Dumitru spre a-i fi ade-vărat părinte, neavând copil.

6. Liviu Radu, paroh în Macedonia, poșta Csák, dorește pe Pamfilie.

7. Mărioara Bogdan din Pézák (comit. Torontal) a cărei soră fără copii ar primi pe Dumitru dându-i îngrijirea ca la al său, ba i-ar depune și bani la bancă pentru timpul când e mai mare.

8. Stefan Fătu, paroh în Apateul rom. Oláhapáti, com. Orázii, dorește pe Pamfilie și pe Dumitru, oferind primului, pe lângă toate cele trebuincioase 50 cor. la an, care sumă se va urca.

9. Stefan Dănilă, econom în Zlatna com. Alba inf. (fără familie) dorește pe Pamfilie pentru economie și de a-l avea pentru totdeauna.

Tot dea afiă loc la o familie de croitor (fără copii) și pentru Vasile și și pentru Dumitru.

10. Octavian Manu, inv. penz. în Milășel (Kisnyulas), dorește pe Pamfilie, oferindu-i pe lângă îmbrăcăminte, hrană și îngrijire, și o sumă corespunzătoare, pe care o depune la bancă, dar cu obligamentul de a-i îngriji doi cai. Pentru cazul că Pamfilie e dat, primește pe Dumitru pentru a îngriji de oi.

11. Ieroftie Viscreanu, paroh în Criș (Keresd) poșta Dános, comit. Târnava mare, primește pe Pamfilie dacă e sănătos și îndemnativ la economie, pe care l'ar considera ca pe al său, la caz contrar primește pe Dumitru în aceleași condițiuni.

12. Virgil Musta, preot în Nagymargita (comit. Torontal), dorește pe Pamfilie, pe care l'ar îmbrăca și crește, depunându-i și o sumă de bani albi pentru zile negre, la lucrul greu, luând în considerare vârsta și soartea ce l'a ajuns, nu l'ar pune.

13. Candid Cristea, preot gr.-cat. în Spálnaca (Ispánlaka, poșta Marosújvár) primește pe Vasile și pe Pamfilie pe vecie și sub condiția să fie sănătoși. Soția părintelui Terezia s'a îngriji să câștige loc potrivit și pentru ceilalți doi frați.

14. Gregorgiu Sâmpăleanu, econom în Tritul de sus (Felsődetrehen, poșta Alsódetrehen, com. Turda-Arieș) dorește pe Pamfilie să-i păzească puținele oi.

15. Georgie Glava, paroh în Șesuri, poșta Kristyor, comit. Hunedoara, până acum crescând doi erezi orfani dorește pe Pamfilie, ținându-l ca pe al său și dându-i și simbrie, iar după-ace va ajunge maiorean, va îngriji și de căsătoria lui cinstită, înzestrându-l după vrednicie, cu pământ și vite și nelipsindu-l nici de școală.

16. Iulian Bălăncan, preot în Szendelak Magur, poșta Lugoș, comit. Carașeverin, dorește pe Dumitru sau pe Pamfilie, pe care aplicându-l la economie îl va ține ca pe al său.

17. Mateiu Zăgreanu, preot gr.-cat. în Kis-pulyon, poșta Czege, comit. Solnoc-Doboca, dorește pe Pamfilie eventual pe Dumitru, crescându-l și aplicându-l la economie.

18. Ioan Călușeriu, preot, fără familie în Buzad, poșta Rigosfürdő, dorește pe Pamfilie, dându-i creștere corespunzătoare.

19. Toma Popovici, învăț. în Boșorod poșta Kőtid, comit. Hunedoara, dorește pe Pam-

filie eventual pe Dumitru, spre a-i fi ajutor la economie, îndatorându-se să-l ginerească la timpul său.

20. Nicolae Uzon, primar în Ciacova (Csák), dorește pe Pamfilie, aplicându-l până la anii de asentare la economie, apoi îl va înzestra la căsătorie.

21. Vasile Gavriș, preot gr.-cat. în Odești (Vadafalva) poșta Szilágyfalva, com. Sălăgiu cu 6 copii mari, (doi pe câmpul de luptă), mai toți așezați și ținând o fată orfană, dorește pe Pamfilie, mai ales că are moșie peste 200 jug. catastrale.

22. Nicolas Murășeanu, preot gr.-or. în Craifalau (Magyar királyfalva) poșta Sövényfalva, comit. Târnava mică, dorește pe Pamfilie, obligându-se a-l crește întru toate ca pe al său și conform legilor creștinești.

23. Ioan Alexandrescu, paroh gr.-or. în Péganyresd, poșta Kurtya, comit. Caraș-Severin, dorește pe Pamfilie, după-ace va cunoaște condițiunile și împrejurările lui de traiu.

24. Emil Rusu, comerciant în Chechiș (Kétmező), comit. Sălăgiu, cu prăvălie, măcelărie și puțină economie, dorește pe Pamfilie, după-ace i se vor comunica condițiunile.

25. Nicolae Nașcu, învățător și fost paroh în Poleș (Palotfalva, com. Murăș-Turda), dorește pe Dumitru sau pe Pamfilie, după-ace va cunoaște condițiunile.

26. Aurel Murășan, preot în Sucutard (Vasasszentgothard) poșta Czege, comit. Solnoc-Doboca, dorește pe Pamfilie și pe Dumitru, dându-le creștere ca la ai săi, iar dela vârsta de 15 ani se obligă a le depune anual o sumă corespunzătoare la Cassa de păstrare.

27. Ioan Galea, econom în Sadu (Czod), poșta Nagydizsnođ, comitatul Sibiu, dorește pe Pamfilie.

28. Ioan Valeanu, econom în Cristian (Keresztényziget), lângă Sibiu, dorește pe Pamfilie sau pe Dumitru.

29. George Cățanză, învăț. pensionat în Valeadeni (Valdény), poșta Perő comit. Caraș-severin, dorește pe Pamfilie spre a-l aplica la economie și pe lângă prevederea cu toate i ar da și plată.

Tot dea dorește, pentru un vecin al său, pe Dumitru, în aceleași condițiuni și deasupra îngrijindu-se la timpul său de căsătoria cuviincioasa a lor.

30. Vichentie Ciorogariu, preot gr.-or. în Sărzani (Szárzány), poșta Bozsor, comit. Caraș-Severin, dorește pe Pamfilie pentru Ianăș Olariu, primar (fără copii), și pe Dumitru pentru Petru Fărcaș, econom. cu bună stare, ambii se obligă a-i crește cuviincios și să dea fie-căruia câte 500 cor. zestre când vor deveni majorani.

31. Petru Micloșina Nr. casei 146, măestru faur în Czerova, poșta Resiczabánya. dorește pe Nicolae, căruia dându-i numele său, să-l ia de suflet, să-l dea la școală și să iasă om din el.

32. Nicolae T. Durdun Nr. casei 143, econ. în Bradu (Fenyőfalva), comit. Sibiu, dorește pe Dumitru, dacă e sdravăn și sănătos, spre a-l da la școală.

33. Ioan Bogdan, preot în Grájma (Korcsma) poșta Bistracseres, dorește pe Pamfilie sau pe Dumitru spre creștere.

34. Ioan Hunyadi, învățător gr.-cat. în Alsóhuta, poșta Bórválaszut, comit. Sătmar, dorește pe Dumitru spre a-l crește în frica lui Dumnezeu.

35. Constantin Liaba, învățător în Lugoș, pune în vedere, că o familie cinstită de de meseriaș de acolo, după-ace va cunoaște condițiunile mai de aproape, primește pe Vasile, drept copil de suflet și pe Pamfilie, spre a fi aplicat la meserie.

În legătură cu asemnata postală, v'am trimis suma de 58 cor., dăruită pe seama acestor orfani precum urmează: d-na Aurelia Păcășianu, soție de protopop în Nagykömlös 20 cor., dl Nicolae F. Lascu, cassar comunal în Paloș poșta Kacza, 20 cor., dl Teodor Balmoș (Garnisonsspital Nr. 11 în Praga) 10 cor., d-na Elena Stroia, soție de protopop în Sibiu 4 cor., Teodor T. German, pădurar în Poșaga de sus, 2 cor. și George Stroia, farmacist 2 cor. și cu scop de a fi folosiți cum veți afla mai bine, fie la hrănire sau îmbrăcare, fie la spesele de drum la espedarea lor cu adausul, că aproape toți din cei amiațiți mai sus s'au angajat, că supoartă și cheltuielile de drum.

Pentru a preveni eventualele neplăceri Onorabila Primărie, hotărându-se a da băieții uneia sau alteia din familie generoase, să esopereze dela primitori acte în regulă, conform cărora să fie obligați a-l ține și a-i crește în mod corespunzător, cel puțin până la vârsta, când înșiși vor fi în stare să și agonisească cele de lipsă pentru susținere.

Despre hotărârile luate vă rog să fiu încunoștiințat de urgență și eu spre a întrevani în cauză, și mă mai rog ca scrisorile aceluie să fie păstrate, drept prețioase dovezi despre simțul de jertfă și despre iubirea nemărginită ce se sălășluiește în ai nostri față de deapropo-tele lipsit.

Mulțumind Onorabilei Primării pentru toate ostenețele și jertfele aduse în acea tă cauză, bineplăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, o rog să primească expresia dragostei frățești.

Sibiu, 5 Ianuarie 1916 n.

Victor Tordășianu,
exactor arhidiecezan.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 9 Februarie n.

„Calendarul Poporului“ espedează mereu, așa pe rând, cum au intrat comanda. Azi mâne nu va fi nimenea, care, dacă a comandat să nu-l fi primit. După cum se leagă, așa se trimite zilnic. Mai sunt restante numai câteva comanda, iar după aceea orice cerere de calendar se va putea implini cu întoarcerea postel, fără nici o așteptare.

Moartea bunicului poetului O. Goga. Ni se scrie din Crăciunselul de sus: În 11/24 Ianuarie a. c. a trecut din viața pământească cel mai bătrân om din comuna noastră, care a trecut de 90 ani: *Naftailă Goga*, bunicul poetului Octavian Goga. Rămășițele psmântești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă în 13/26 Ianuarie în cimitirul local. (I. V.) Odihnească în pace!

Un nou atentat contra trenului balcanic. Ziarele din Budapesta anunță: D. Desideriu Bánó, proprietarul cafenelei „Café New York“, care s'a aflat în acest tren balcanic asupra căruia niște necunoscuți au săvârșit la 20 Ianuarie un atentat între gările Niș și Pirot, și care a fost rănit atunci de un foc de pușcă la picior, iar la față a fost rănit de sfărâmurile unui geam, după-ace a zăcut zece zile în spitalul din Constantinopol s'a întors alaltăieri la Budapesta. D. Bánó spună că și asupra trenului balcanic care a sosit seara la Constantinopol, s'a săvârșit un al doilea atentat, iarăș între Niș și Pirot, dar n'a fost nimeni rănit.

Serbarea lui 24 Ianuarie în România. Parastasul pentru Românii morți în războiu. Ni se scrie din București cu datul de Vineri, 22 Ianuarie st. v.:

Intr-o ședință a societăților naționaliste ardelenesti, bucovinene și macedonene ținută la Liga Culturală s'a luat hotărârea ca în acest an toate aceste societăți, împreună cu organizația refugiaților ardeleni și bucovineni — și în frunte cu Liga Culturală, să sărbătorească Unirea principatelor printr-o solemnitate religioasă deosebită. Duminecă, înainte de amiază, în biserica Sf. Spiridon. Seara va avea loc o întruire emicală în localul Monte-Carlo din Cișmigiu, dându-se și o masă la care refugiații vor fi oaspeții societății „Carpații“.

Cu ocazia serbării zilei de 24 Ianuarie, organizată de „Liga Culturală“ la Craiova va avea loc în dimineața acelei zile, la biserica sf. Ilie un parastas pentru odihna sufletelor Românilor morți pe câmpul de luptă.

Abonați „Foaia Poporului“. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec în lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să între cât mai mulți în șirul abonaților noștri. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o săptămână de an 2 coroane 70 bani, iar de un an 5 cor. 40 bani.

Lățiți »Foaia Poporului« peste tot locul.

Redactor responsabil: **Dr. Ioan Broșu.**
Pentru editură responsabil: **Ioan Hereș.**
Tiparul: „**Tipografia Poporului**“

Cumpăr

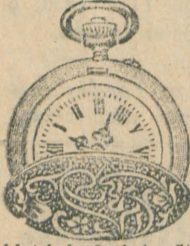
Bani și scule vechi găsite în pământ.

H. Candrea
Strada Măcelarilor 23.

Chiar acum a sosit o cantitate nouă de **Petri de moară din trachit**

la And. Rieger, fabrică de mașini și prăvălie de art elii de fer, Sibiu.

100.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinărie Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă prețul de: 1 buc. K. 5.— 2 buc. K. 9.80 6 buc. K. 28.50 12 buc. K. 56.—

Așadară nimene să nu intre lasă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă iar pe câmpul de luptă să trimită numai pe lângă trimiterea banilor înainte, prin

Simon Lustig!

gretefabrikslager, Neu Sandez 35.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

Acum chiar acum, pentru hainele de bărbați stoffe indigene care se execută după măsură cele mai moderne vestimentate pentru: Jacket, Jaquette și haine de sezon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune acordă noutățile de stoffe pentru pantaloni și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Ampră reverențialele conștientizate în atelierul meu, mi permit a strage deosebita atențiune a ca. șanșă preoți și teologi absentești. — În cazuri de urgență confecționez în cel mai scurt timp de lucru. — Uniforme pentru vânători, cum și tot felul de articole de mână, după prescripțiile cerute sau mai mult.

Berea albă și neagră din

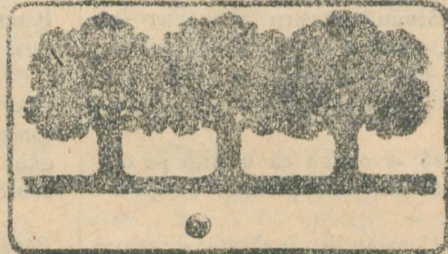
Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

BEER

Acum la bere o cantitate și se poate plăti cu toți cele cunoscute în oraș și la sat

BEER

Că bazele berii noastre sunt foarte cinstite și se poate vedea și în acele cazuri în care se face un examen

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și inzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor avea scăzământ la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

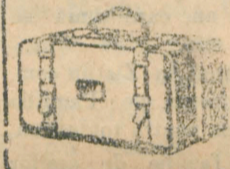
vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Atelier de curelărie, șelărie și colerărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Helftaurgasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căruțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârsobi) permanent în deposit.

Toate articolele din bransăle numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandă prin postă se efectuează prompt și conștientios. — Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și colere de călătorie.

Sprijiniți Industria română!

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie”. Sibiu, Strada Ounei (Burgergasse) Nr. 67, Sibiu.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghețe

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei

1580 părechi de bocconci cu prețul dela 20 cor până la 28 cor. Lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află în strada Cisnădiei Nr. 49 sub firma **L. Ban.**

Nu perdeți ocazia și vă convingeți!

Cea mai bună apă pentru dinți.

A fost la mai multe expoziții internaționale premiată cu cele mai înalte distincțiuni.

500 coroane

plătesc aceluia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla —

șicla 80 filleri — va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,

Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretul și să se plătească. — Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretul și să se plătească. — Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretul și să se plătească.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozovleu, Elisabetopol, Lugoș, Mediaș și Mureșoșorhelu

Agenturi: Orșova, Sănmărtin, Sănmicăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6.000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2.350.000.—
Portofel de cambii	„ 17.700.000.—
Imprumuturi ipotecare	„ 12.400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24.500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10.000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5** | **0** | **2** | **0**

după termenul de abdicere, plătiind lasuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.